

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1946 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 204. — Štev. 204.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 15, 1942 — ČETRTEK, 15. OKTOBRA, 1942

VOLUME L — LETNIK L

ZA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2c 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Izveniš sobot, nedelj in praznikov)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

AMERIŠKI LETALCI ZDAJ POMAGAJO JUGOSLAVIJI

PRIVATNA POROČILA Z BALKANA NAZNANJAJO, DA AMERIŠKI AEROPLANI Z AMERIŠKIMI PILOTI DOVAŽAJO IZ OSREDNJEGA VZHODA RAZNE POTREBŠČINE V JUGOSLAVIJO ZA ČETNIŠKO ARMADO GEN. MIHAJLOVIČA; ITALIJA NI PA UTRJUJEJO RAZNE KRAJE V DALMACIJI, KER PRIČAKUJEJO ZAVEZNIŠKI VPAD

Jugoslovanski krogi v Istanbulu poročajo, da je bilo zadnje čase vedno več zavezniškega orožja poslanega generalu Mihajloviču. Tako so mogli četniki večkrat napasti bolgarske in italijanske postojanke, ter so razbili 49 osiških vlakov, ki so vozili vojni material na rusko fronto in v Afriko.

Iz svojega glavnega stana v gorah je general Mihajlovič po svojem radio sporočil, da so ameriški bombniki pripeljali veliko zalog in posebno živčev. Povedal pa ni, od kod so prišli, pa najbrže so prišli iz Sirije in Egipta, kjer so Jugosloviji najbližje zavezniške postojanke, oddaljene komaj 1000 milj.

Poročano je bilo, da so bombniki nekaj talah zalog vrgli tudi na kraje na Hrvaškem, kjer se nahajajo Nemci ali Italijani, da pa je general Mihajlovič dobil veliko večino teh zalog.

General Mihajlovič se je po radio zahvalil za posiljitve ter rekel, da je bil s tem podžigan duh njegovim četnikom, katerim je zagotovil, da se ne bore sami.

Zadnji guerilski napadi so bili izvedeni v Italiji in sicer v okolici Trsta in Reke, kjer so bile napadene vojaške garnizije. Italijani skušajo zmanjšati pomen takih napadov ter poročajo, da je bil partizanski odpor v Črnigori skoro popolnoma zlomljen.

V nasprotju z italijanskim zatrdilom da jugoslovanski krogi v Londonu pravijo, da so Mihajlovičevi četniki zavzeli novo ozemlje in so prisilili Italijane, da so iz Italije poslali novo vojaštvo, da razženejo guerilske čete, ki razdeležajo železnice. Nek zastopnik jugoslovanske vlade pravi, da so v septembru četniki iztirili 46 vlakov z vojaškimi potrebščinami na Hrvaškem, tri pa v Banatu in v severovzhodni Jugoslaviji.

Mihajlovič pa pomagajo tudi grški guerileci pod vodstvom grškega majorja P. Binosa ter so v gorah napadli že več italijanskih garnizij. Neka druga skupina grških guerilecev pod poveljstvom majorja S. Kontorgasa in majorja Karalivana pa napada Italijane v Epirosu, Makedoniji in Tesaliji. V Makedoniji se bori 5000 Grkov proti Bolgarom in so dosegli že več lepih uspehov.

Grški guerileci v vzhodni Makedoniji pod poveljstvom majorja P. Džurasa razdeležajo železnice in napadajo osiške konvoje, ki prevažajo vojaške zaloge.

Na Kreti okoli 3000 Grkov v družbi angleških in avstralskih vojakov, ki so se poskrili po gozdovih po padcu otoka leta 1941, se bori v gorah.

Minister Kosanovič odgovarja grofu Sforzi o odgovornosti italijanskega naroda ...

"New York Times" prinaša v svoji številki od 7. oktobra pismo ministra Save Kosanoviča v odgovor na pismo grofa Sforze objavljeno v "New York Times" od 3. oktobra.

Grof Sforza je v svojem pismu razpravljal o grozotah fašističnega nasilja in o ukrepih laških zasedbenih oblasti, objavljenih pred par dnevi v vestniku J. I. C., ter skušal vzbuditi v ameriški javnosti vtis in prepričanje, da je ljudski odpor proti italijanskemu tlačitelju podvrg italijanskega naroda proti fašizmu, kar je prevara, kajti — kakor znano, — zatirajo Italijani samo nas Jugoslovane, Slovence, Hrvate in Srbe, a vdeležujejo se tega preganjanja vsi sloji italijanskega naroda, ki se nahajajo v zasedenih ozemljih, fašistične organizacije, vojaštvo in uradništvo upravnih oblasti. Edino le jugoslovanski živelj se z orožjem v roki upira laškemu nasilju — Slovenci v Sloveniji in Primorju, Hrvati v Dalmaciji, zasedeni Hrvaški in v Primorju, a Srbi v Hercegovini in Črni gori.

ODGOVOR MINISTRA KOSANOVIČA

Pismo g. Kosanoviča se glasi:

—V svojem pismu New York Times-u govori grof Sforza o vsebini treh dokumentov, katere je, kakor trdi, prejel iz Italije.

Iz teh treh dokumentov izvaja grof Sforza, da ... "se je za fašistično zaveso italijanski narod začel združevati v skupnem čustvu groze in stada. To čustvo bo postalo močno orožje za osvoboditev Italije in Evrope. ... Ta dan, toda ne po prej, bo 40 milijonov Italijanov v Italiji in 10 milijonov Italijanov v inozemstvu prenehala peči vest (kar včasih izziva nerodna propaganda zedinjenih narodov) ..."

Zal mi je, da moram nekoliko popraviti izjave grofa Sforze. Prva dva dokumenta o strahu vladi italijanskih zasedbenih čet, ki zatirajo Jugoslovane pod italijanskim gospodstvom v Jugoslaviji in v severni Italiji, izvirata iz jugoslovanskih virov in sta naperjena izključno proti Hrvatim in Slovincem.

Zenske začele delati v premogorjih

Washington. — Iz Poročila Harold L. Iekesa je razvidno, da so v državi Wyoming pričele delati v premogorjih ženske da se s tem zamašijo vrzeli, ki so nastale z vpoklicanjem

Pod italijanskim gospodstvom

Iz izjavjanj grofa Sforze, bi vsakdo zaključil, da zadržana in porušena vas Jelenje ni hrvaška in da njeni prebivalci niso Hrvati, ki so se pridružili jugoslovanskim guerilem v borbi za svobodo, temveč Italijani. Na žalost pa so Italijani oni, ki izvršujejo naredbe Grazioli-a in Robotti-a, ki ubijajo vsakogar, ki ni dobro razpoložen napram zasedbenim silam in zažigajo slovenske in hrvaške kraje in vasi.

V okviru starih jugoslovanskih mej, na ozemlju, ki je zdaj pod laškim gospodstvom, se nahaja zdaj 300.000 italijanskih vojakov. V onem delu Slovenije, ki je pod italijansko okupacijo, naštejemo enega italijanskega vojaka za vsake tri civilne osebe.

Po mojem mišljenju grof Sforza ne izkazuje nobene usluge italijanskemu narodu v splošnem, še manj pa anti-fašističnim Italijanom in ne koristi skupni borbi zedinjenih narodov. Prav zagotovo pa ne pospešuje obnove tako zelo potrebnih dobrih odnosov med italijanskimi in jugoslovanskimi narodom. Ako bi bilo to (trditve grofa Sforze) resnično, bi se Mussolini ne bil mogel držati na vladi dvajset let, kljub žalostnim rezultatom svojega vladanja. To bi bil dokaz strahne degeneracije italijanskega naroda, dokaz, da je izgubil željo za borbo, da je brez sile in ljubezni do svobode. Bolje je za stvar človeštva priznati grenko resnico, da je italijanski narod razdeljen na dva dela: na anti-fašistični in fašistični. Grof Sforza bi bil mogel koristiti več, ako ne bi tajil in zanikaval, da obstoja med Italijani fašistična skupina in ako bi pozval anti-fašiste naj bodo aktivni in naj skrbijo za to, da se operejo odgovornosti za strašne zločine ne le fašističnih prvakov, temveč tudi onih, ki izvršujejo njihova povelja.

Mnogo krajev je porušenih

Na jugoslovanskem ozemlju je ubitih na tisoče prebivalcev enostavno radi tega, ker so izpolnjevali misel Mazzinijeve dolžnosti človeka. Na ozemlju Jugoslavije, ki nosi slovenske, hrvaške, srbske in druge narodne imena, so Italijani porušili in uničili mnogo krajev v Hercegovini in Črni gori, niso italijanske obojene sile porušile samo vasi, temveč celo vrsto drugih krajev, tako da mora človeka, tudi ako ni Jugoslovane, pretresati groza in da mu ta slika neizbežno ostane zažrtana v duši. Vso to so jugoslovanske "Lidice" na ozemlju, na katerem delujejo italijanske zasedbene čete.

Nedavno sem izjavil na radiu v govoru namenjenemu Italijanom v Italiji:

"Med Jugoslovani ni mrznje napram Italijanom. Pač pa obstoja dejanska in tragična nevarnost. Trpljenje jugoslovanskega naroda in nepopisna preganjanja, katerim je izpostavljen, izvršujejo vojaške sile, ki so zasedle njegovo ozemlje. Res je, da je italijanski narod orožje fašizma in peklenških Hitlerjevih načrtov. Toda človek iz naroda, ki se upira tlačitelju in odhaja v neizogibno smrt, nima časa za politične analize, posebno kadar ima pred očmi veshala, na katera obešajo njegove drage. To je dejanska nevarnost za bodočnost, da jugoslovanski narod neha razlikovati med onimi, ki so izdelali zločinske načrte in onimi, ki so jih izvršili. Italijanski vojak, ki je suženj fašizma in formalnosti izvrševanja dolžnosti, se mora zavedati, da jugoslovanski narod umira branec svoje svobode. A svoboda jugoslovanskega naroda je tudi svoboda italijanskega naroda. Zato mora italijanski vojak stopiti na stran svojih tlačanih bratov v Jugoslaviji, tako da bo mrznja veljala skupnemu sovražniku, sovražniku človeštva, pangermanskem fašizmu.

Trditve, da je 55 milijonov Italijanov v Italiji in v inozemstvu anti-fašistov in trditve, da je jugoslovanski odpor proti Italijanom delo italijanskega anti-fašizma, odvzema odgovornost z ramen krivcev in jo vali na ves italijanski narod.

— Poroča Jugoslav. Information Center

Brazilija poostrila cenzuro

Rio de Janeiro. — Braziljski predsednik Getulio Vargas, je izdal odlok za strožjo cenzuro v pogledu vladnih vesti in poročil, katere bodo morale biti odsej podane v vseh listih ali publikacijah tako, kot bo narekoval propagandistični departament in pa vladni tisk, ki bo skrbel, da bodo vsi listi pravilno obveščeni o vladnih ukrepih, vesteh, poročilih, itd.

Rusi ne puste Nemcev naprej

Rusko vrhovno poveljstvo je včeraj popoldne sporočilo, da je rdeča armada, ki se boji v prijetnem hladu bližajoče se zime, odbila več nemških tančnih napadov pri Štalingradu in na Kavkazu.

Že dva zaporedna dni natananjajo ruska poročila s fronte, da je položaj neizpremenjen. Nemški napadalne čete so vidno izmučene in ostajajo v defenzivi.

Nemci so se pričeli umikati izpred Stalingrada in v mestu zapuščajo pokopališče svojih mrtvih. Rusi pa so jim tesno za petami in so zavzeli že več ulic, več močnih postojank na starih severno od mesta in eno strateško postojanko južno od mesta.

"Pravda" pravi, da so pobojja malih gričev okoli Stalingrada eno samo pokopališče pokrito z mrtvimi Nemci in razbitimi tanki.

Stalingradski mestni svet je zboroval v nekem poslopju v mestu in je poslal Stalinu spomenico, v kateri pravi, da bodo trdnjavo ob Volgi branili za vsako ceno.

Nemška časniškarska agencija DNB poroča o "dežju in velikih nalih" na osrednji in severni fronti ter pravi, da se bliža "doba jesenskih močvirij".

Rdeča armada stalno prodira od severa proti Stalingradu, da osvobodi tamošnje posadke. Vroči boji se bijejo pogričih na severni strani Stalingrada. Bojna črta se razteza po 50 milj širokem ozemlju med Volgo in Doncem.

V tridnevni bitki pri Mozdo-ku, od koder peljejo ceste na petrolejska polja okoli Grozne-za, so Rusi odbili vse nemške napade in na nekaterih krajih so tudi napredovali.

Vstaja v Hrvatski

Preko Berna v Švici prihaja poročilo, ki pravi, da so se pristaši dr. Vladimira Mačka uprli proti vladni poglavniku dr. Ante Paveliću in so se vneli boji po celi Hrvatski.

Okoli 4000 oboroženih kmetov napada v kaki uniforme oblečene ustaše, katere je izvežbal dr. Pavelić v Italiji, kjer je živel dolgo časa.

Hrvatski kmetje se bore neodvisno od generala Draže Mihajloviča, ki se bori v bosanskih in srbskih gorah že od časa, ko so Nemci pregazili Jugoslavijo v aprilu l. 1941.

Kdaj so se Hrvatski kmetje dvignili proti vladni dr. Pavelića, ni mogoče dognati, toda poročila pravijo, da se vstaja vedno bolj širi. Včeraj je berlinska radio postaja naznanila, da je Pavelićev kabinet odstopil in da je bila zaprisežena nova vlada pod zaobljubo, da bo vladala po "ustaskih načelih".

Pred nekaj dnevi je bilo tudi naznanjeno, da bo zaradi bolezni vzel dolg dopust obrambni minister in poveljnik hrvatske vstaje armade maršal Sladko Kvaternik. In 25. septembra je bilo iz Londona poročano, da je bil dr. Vladko Maček aretiran skupno s petimi drugimi voditelji hrvatske kmečke stranke, ker niso hoteli sodelovati z osiščem.

Poročilo iz Berna v Švici naznaja, da je bilo v septembru na Hrvaškem iztirjenih 46 vlakov, četudi nemški vojniki stražijo železniške proge.

Nemški list "Neue Ordnung", ki izhaja v Zagrebu, poroča, da so uporniki dobro organizirani v Kozara planini, tako da izdelujejo sami svojo municijo in celo tiskajo en časopis.

Poročila dodajajo, da postaja vpliv dr. Mačka po celi Hrvatski vedno večji.

JUSTIČNI DEPARTMENT O OLAJŠEVALNEM ODLOKU GLEDE ITALIJAN. NEDRŽAVLJANOV

Washington. — Justični departament je pojasnil natančno kaj pomeni za Italijane v tej deželi nedavni odlok, ki jim je odvzel pečat sovražnih tujezemcev ob priliki praznovanja Kolumbusovega dne, ko je generalni zvezni pravdnik Biddle, naznanil Italijanom v tej deželi, da niso več smatrani za Ameriki sovražni elementi, ker so se menda izvrstno izkazali tekom vseh mesecev, odkar je Amerika v vojni.

Edward J. Ennis, direktor odbora za kontroliranje kretanja inozemcev v tej deželi, je dejal, da bodo z 19. oktobrom italijanski podaniki v Ameriki osvobodjeni predvsem tega, da se jim ne bo treba legitimirati vsakikrat, ko bodo spreminili svoj naslov ali delo, oziroma ne bodo zato rabili posebnega dovoljenja; zadostovalo bo, da bodo oblastim dali svoj nov naslov ali naslov delodajaleca, itd.

Ne bo jim treba več imeti vedno pri sebi izkazil (legitimacijo), vendar jim je bilo namignjeno, naj legitimacij ne zavrzijo.

Smeli bodo obdržati kamere, kratkovalovne radijske aparate in druge doslej zanje prepovedane slikne predmete.

Nove doizbe seveda ne veljajo za one Italijane, ki so v internaciji. Ti bodo ostali internirani do konca vojne, oziroma dokler se bo to zdelo potrebno tozadevnim oblastim. Tudi tisti, ki so pod kavščino ali osumljeni kakšnih nedovoljenih aktivnosti ali simpatij, ne bodo uživali novo podeljenih olajšav.

Kot kažejo številke justičnega departamenta, je v Ameriki sedaj 599.111 laških nedržavljanov, ki jih prizadevajo njih statusa tujega državljanstva.

Italijani so vzdradoščeni

Italijani so bili v splošnem vznemirjeni nad korakom, ki ga je napravil v njihov prilog justični departament. Posebno v New Yorku so stvar praznovanja kar moč svečano. Odbor, ki ima za svoje geslo besede, "America's Victory Is Italy's Freedom", je poslal predsedniku Rooseveltu poslanico, v kateri je bila izražena zahvala in pa mnenje, da je bil ta korak vlade prvi dobljeni boj Amerike s psihološkega vidika. Italijani smatrajo, da bo ljudstvo v Italiji sami z navdušenjem vzelo na znanje odloka ameriške vlade, ki je dal Italijanom priznanje, da jih smatra, kot dobre ameriške prijatelje, fašizmu pa da je bila s tem zadana huda zausnica.

Društvo Mazzinijev, na čelu katerega je znani grof Sforza, je tudi poslalo predsedniku Rooseveltu brzojavno čestitko s pripombo, da bo nova odredba delovala, kakor blagodejno mazilo in lečilo na srca vseh onih Italijanov po vsem svetu, ki čutijo demokratično in so anti-fašisti.

Stavka je bila uspešna. Brooklyn, N. Y. — Po treh dneh piketiranja so delavci in delavke pri Brooklyn Lane Bryant trgovini dosegli dogovor, ki jim je prinesel \$2.50 povška na teden. Priobljene so bile obenem še druge koncesije, ki bodo nudile delavcem boljše protekcije v prihodnosti in pa plačane počitnice.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za štiri leta \$15.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

RUSKA ZIMA PRIHAJA

Po prostranih ruskih stepah že brijejo ostri zimski vetrovi. Celo okoli Stalingrada, ki je že precej daleč na jugu 2000 milj dolge fronte, se nemški vojaki pritožujejo, da jih zebe.

Veliki, mogočni general zima počasi, toda neizprosno prihaja in nemški vojaki se tega generala boje bolj kot pa maršala Timošenko.

Feldmaršal Hermann Goering pa je iz Berlina označil, da se letošnje ruske zime prav nič ne boji. Goering lahko govori tako, kajti sedel bo v dobro zakurjeni hiši, hodil v Berlinu, ali pa kje na fronti. Vse drugače pa je pri duši nemškemu vojaku, ki stoji sredi velikanske planjave, kjer brijejo mrzli vetrovi, pred katerimi se ni mogoče drugače zavarovati, kot v zakurjeni hiši.

Misliti si moremo, s kakim strahom gledajo nemški vojaki na ruski fronti v bližajočo se kruto zimo. Vsakdo nosi tudi v srečo strašno pričakovanje, da se ne bo več vrnil domov med svoje ljudi. Gotovo je, da jih bo zmrznilo, ali pa jih bo še ubitih na sto in sto tisoč.

Goering pa jih je potolazil, češ, da letos ne bodo tako zelo občutili mraza, kot so ga lansko leto, kajti lansko leto je nemško armado presenetila huda zima, na katero nemško vrhovno poveljstvo ni bilo pripravljeno.

Skozi celo leto so res Nemci po vseh zasedenih deželah plenili in kradli vsakovrstno obleko in odeje za svojo armado na ruski fronti. Pobrli so tudi peči, kolikor so jih mogli dobiti in tudi mnogo živeža.

Goering pravi, da so lansko zimo vojaki zato, toliko trpeli, ker se niso mogli boriti proti srditemu vremenu. Letos pa bo v tem oziru vse boljše.

Kdor ne pozna ruske zime, sploh ne ve, kaj je prava zima. Proti ruskemu mrazu se ni mogoče zavarovati samo z gorko obleko, temveč je mora biti vsakdo že navajen, da jo more prenesti. Kaj pa bodo zalegle majhne peči na odprtih poljanah, po katerih brijejo mrzli vetrovi?

Proti ruskemu mrazu se more človek zavarovati samo v hišah z debelimi stenami in morajo biti dobro kurjene.

Pa če bi vojaki imeli saj nekaj upanja na kak uspeh, bi se nazadnje voljno prenašali mraz. Toda trpeti in brez vsakega upanja na kak uspeh, tedaj dub klone in mu zmrzne tudi pogum.

In vsega tega se tudi zaveda nemško vrhovno poveljstvo, kajti drugače se zadnje čase ne bi pojavile nemške tipalke, ki žele Rusijo pridobiti za mir.

Naciji so se v tem oziru zatekli za posredovanje k Madžarski in Rumunski. In tako je 9. oktobra bucareška radio postaja v ruskem jeziku pozivala Ruse, da sklenejo separatni mir, da naj odlože orožje in naj prično delo za obnovo svoje dežele. Ravno tako je budimpeštanska postaja hotela Ruse prepričati, da je sedaj najugodnejši čas, da sklenejo s Hitlerjem mir, kajti zavezniki ne bodo pričeli druge fronte in se ne znenijo za Stalinovo pismo, v katerem pravi, da je že skrajni čas, da zavezniki izpolnijo svoje obveznosti in čim prej.

Budimpeštanska postaja tudi pravi, da zavezniki Rusiji ne morejo poslati dovolj orožja in municije, kajti nemške podmornice potapljaajo ladje, ki dovažajo Rusiji vojni material. Zato Rusiji nikakor ne kaže zavlačevati vojne, ker bi to pomenilo samo samomor za Rusijo.

Rusi pa teh "svaril" ne poslušajo, kajti sedaj jim prihaja na pomoč njihova najboljša zavezница — zima.

Četrta profesija —

Ko je živel John Ruskin so se zdale nekatere njegove ideje nekoliko premoderne, pozneje so zapadle nekakšni pozabno-

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —
UNITED STATES
oslova
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

sti, a danes prihajajo zopet v veljavo.

Ruskin je enkrat zapisal, da obstaja pet intelektualnih profesij, ki so neobhodno potrebne vsakemu civiliziranemu narodu in te so: — Vojak, duhovnik, zdravnik ter odvetnik. Prvi, je dejal, civilizacijo brani, drugi jo poučuje, tretji skrbi za njeno zdravje in četrti utemeljuje v njej pravico. Dolžnost vseh teh je, umreti v vršenju svojih dolžnosti, ako je to potrebno v dobi nevarnosti in vojne.

Danes pravijo, da je vojna prinesla še eno profesijo in ta je profesija onih, ki o civilizaciji argumentirajo.

Fotić postal ambasador

SVEČANA ODDAJA AKREDITIVNIH PISEM JUGOSL. AMBASADORJA PRED. ROOSEVELTU.

(JIC.) — Ambasada kraljevine Jugoslavije poroča: "Predsednik Roosevelt je dne 5. oktobra uradno sprejel prijateljstva naših narodov, sta Konstantina Fotića, dosedanje poslanika Jugoslavije v Washingtonu. Mr. Fotić je izročil pred edinstveno akreditivno pismo, s katerimi ga je jugoslovanski kralj imenoval za svojega ambasadorja pri ameriški vladi.

O priliki izročitve akreditivov, je ambasador Fotić v svojem govoru poudaril, da je po višanju jugoslovanskega poslanstva pri ameriški vladi in njegova vlada spremljajoča čin ambasade nov izraz prisrčnosti, s katero ameriški narod in njegova vlada spremljajoča čin ambasade nov izraz prisrčnosti, s katero ameriški narod in njegova vlada spremljajoča čin ambasade nov izraz prisrčnosti,

To prijateljstvo se je pokazalo, ko je, pred kratkim, jugoslovanski kralj obiskal Združene države, in bo znova ohranilo plemenite junake, ki se bore pod neupogljivim vodstvom generala Mihajloviča. Navdahnili bodo z novim upanjem na osvoboditev vse one, ki v naši nekdanji srečni in lepi domovini toliko trpe v suženjstvu.

Zvedeli bodo, da jim predsednik Združenih držav izraža pri znanje, da je njihov nezlomljivi duh vreden prispevek k borbi združenih narodov, katero bodo nadaljevali do končne zmage.

Ambasador Fotić je nato poudaril, da je imel skozi sedem let polnomoč, da zastopa svojo domovino v Združenih državah in da je bil vedno, v miru kakor v vojni uverjen, da nobena sila niti skupina sil, ne bo mogla ukloniti Združenih držav v obrambi pravice. Danes je o tem bolj prepričan ko kdajkoli in srečen, da je našel pri vladi Združenih držav popolno razumevanje in podporo, kadar je tolažil težnje svojega naroda.

Predsednik je izjavil v svojem odgovoru:

"Z velikim zadovoljstvom sem prejel pisma, s katerimi vas je kralj Peter II. akreditiral za ambasadorja pri vladi Združenih držav.

"Komaj doba enega pokolenja je potekla, odkar je ameriški narod pozdravil s prisrčnim prijateljstvom združenih Srbov, Hrvatov in Slovencev v novi kraljevini in njihov vstop v družino narodov.

"Divja, slepa vojna je prekinila pomembno napredovanje jugoslovanskega naroda v uditvi svojega narodnega življenja in začelo zavračanje ustanove njegove svobodne države.

"Toda značajnost, vztrajnost in vojaška nadarjenost jugoslovanskega naroda pod poveljstvom hrabrega vodje, nam dokazujejo, da njegova usoda ni ogrožena. Njegove žrtve, njegovo neprestano stremenje za obnovo neod-

visnosti, sta del vseobče vojne proti silam, ki bi hotele uničiti vse svobodne narode. V dokaz

dobila medsebojna predstavnika, akreditirana pri vladah Združenih držav in Jugoslavije svoj najvišji diplomatski čin.

"Ko vas pozdravljam kot priskalni kralj imenoval za svojega ambasadorja Jugoslavije, se spominjam vašega sedemletnega službovanja kot poslanika vaše domovine in sem prepričan, da vam je znano, kako toplo se Amerika zanima za dobrobit Jugoslavije in sem iskreno in prisrčno sodelovanje ki je vedno obstajalo med našima zemljama.

"Prosim vas, da izrazite svojemu vladarju, katerega obisk nam je povzročil toliko veselja, moje prijateljske želje osebno zanj in moje občudovanje za silo, s katero Jugoslavija koraka h končni zmagi."

Po izmeni teh govorov, sta predsednik in ambasador Fotić ostala še nekaj časa v prijateljskem razgovoru, nakar je predsednik želel ambasadorju mnogo uspeha v njegovem nadaljnjem delovanju.

SMRT SLOVENSKEGA DUHOVNIKA

Nepričakovano je pobrala smrt v najlepši moški dobi življenja, 51 let, Rev. Cirila Gosarja. Pokojnik je bil sin znamenitega akademika slikarja Janeza Gosarja in njegove blage žene Antonije Medić.

Rojen je bil 23. oktobra 1891 v Pazinu v Istriji. V mladosti 12 let je prišel v Ameriko s svojo materjo in sestro za svojim očetom. Že od zgodnje mladosti je čutil poklic v duhovniški stan. Vstopil je v frančiškanski kolegij v Caliccon, N.Y.

Predno je dokončal leto noviciata, mu je zdravnik podrl vse njegove nadenpolne načrte za bodočnost. Zavoljo srčne napake odslovljen se je vrnil domov potr in razočaran. Delo časa je vzel da je prebolel bridko razočaranje. Med tem časom mu je umrla dobra in ljubeča mati. Ko se je njegov oče odločil za zopetno ženitev, se je razšla družina.

Pokojni Ciril se je odločil za službo pri železnici Pacific Trunk line, po nekaj letih pa je sprejel službo bančnega uradnika v Liberty Bank, Buffalo, N.Y. Pa v vseh teh letih je imel pred očmi poklic za duhovniški stan. Pridno je delal in varčeval, da bi si prihranil za študiranje. Že v zreli dobi 35 let se mu je izpolnila njegova želja, da je zopet nastopil svoje študije, katere je z izvestnim uspehom dokončal v kolegiju St. Bonaventure, N.Y. Kasneje je vse svoje življenje živel v skromnih razmerah, tako si je želel tudi kot duhovnik po-

JERRY KOPRIVSEK in njegov orkester na ploščah
Terestitika Polka
Na planinah — raket. Str. M 676
in DUCESNE UNIVERSITY
TAMBUHCA — Str. M 676
Za tok. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL INC.
463 West 42nd Street, New York

svetiti svoje delovanje siromašnemu ljudstvu.

Ta njegova želja se mu je v polni meri izpolnila. Par tednov po njegovi prvi sv. maši, 27. decembra 1931 je bil nastavljen zaporedoma na treh kaplanijah mesta Kansas City, Mo. Po treh letih je dobil službo župnika v samotni farmarski naselbini Cedron, Mo. Vsa fara je štela 37 družin. Celoletni dohodki so znašali ne čisto \$50. Bil je pa nad vse srečen, ko je videl, kako so mu ljudje vdani. Ko je po šestih letih bil prestavljen na boljše župnijo, se je le s težkim srcem ločil od dobrih faranov.

Samo dve leti mu je bilo usojeno delovati na novi župniji. Nenadna smrt ga je pobrala, ko je imel vse polno načrtov za delo za svojo faro. Dne 11. septembra se je nenadoma raznesla žalostna vest, da je umrl goreči in svetniški župnik Marije Snežne v Missouri.

Vse svoje življenje je hotel biti nepoznan svet, posvetil je svoje življenje delu za neumnice duše in svojemu lastnemu posvečenju. Zato so mu pa izkazali vredno priznanje z veličastnim pogrebom, katerega so mu priredili. Po cerkvenih obredih je bilo njegovo telo prepeljano in položeno k večnemu počitku na pokopališče sv. Andreja v Tipton, Mo., kakor je bila pokopniška želja.

Pokojnega župnika Gosarja delovanje je bilo izključno med tujim narodom, pa pri vsem tem je bil zaveden Slovenec, ki se je živo zanimal za usodo svojega naroda. V njegovi knjižnici je bilo lepo število slovenskih knjig razne vsebine.

REKRUTOVANJE MEHANIČNIKOV

Vojni department je objavil, da je nujno potrebno rekrutirati pred 1. novembrom približno 100,000 mehanikov in tehnikov za vojne zračne sile, signalni kor in oddelke vojnih zalog.

Ob stalno večjem pritoku vojnega materiala iz industrijskih virov naroda so ti strokovnjaki nemudoma potrebni, da se vsa oprema državi v dobrem obratu. Tako nujna je sedanja potreba, da se je začela posebna rekrutovalna kampanja v svrhu, da se takoj najdejo ljudje za važna vzdrževanja dela.

V poštev prihajajo moški v starosti 18 do 44 let, ki so državljani Združenih držav in so telesno sposobni po splošnih pravilih za vojaško službo. Izjema velja za specialiste za zračne sile, ki smejo biti od 18 do 49 let stari in so sprejemljivi, četudi so telesno sposobni le za omejeno vojaško službo.

Vstopijo v vojsko kot prosti vojaki, ali čim podčastnika oziroma tehnične dostikrat da je ljudem za delo te vrste. Potrebni so izurjeni ljudje in izboljšanje bo hitreje precej hitro ob primerno večji plaši. Dočim prostak dobi \$50 na mesec, višji naredniki dobiva \$138 in še razne dodatke zraven. Pri tem treba vpoštevati, da vojska plačuje vse vojaške stroške — hrano, oblečilo, stanovanje in zdravniško oskrbo.

Da splošni produktijski program ne trpi škode, si morajo oni, ki hočejo prostovoljno vstopiti v vojsko kot mehaniki in tehniki, zagotoviti dovoljenje od svojega draft boarda, predno bodo sprejeti v vojsko.

Za omejeno dobo ta rekrutovalni program nudi izurjenim ljudem priliko, da si sami izberejo ene izmed teh treh panog: zračne sile, signalni kor

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Domači kraji

Zadnjič so mi misli ob gledanju slik iz Slovenije pohitele v domače kraje. Vse je bilo kakor v tistih davnih letih, ko smo otroci razigrani tekali po zelenih tratah ali pazili na živino na paši, ter peli in vrisali, da se je odmevalo v gori. Da, in tam gor v gori je bil veliki in mali oltar, in kadar smo bili na polju smo gledali na uro v gori, ki je vedno po vedala pravi čas, če je sijalo solnce.

Kadar pa je sijalo solnce pri nas, je bilo vse, kakor sama čarobna slika velikega umetnika. To sliko smo najbolj občudovali otroci, kajti odrasli so imeli svoje skrbi in niso toliko dali na naravno lepoto okrog sebe, kot mi otroci, ki pač nismo še bili zbičani od skrbi in življenjskih razočaranj.

Sicer pravijo, da je vsakomur najlepše tam, kjer se je že rodil, ali kljub temu je pa tudi res, da imajo gotovi kraji mnogo več lepote in privlačnosti kot drugi.

O tem sva enkrat debatirala z bratom, ko sva hodila peš skozi Trnovski gozd, o katerem sva dotle vedela le toliko, da leži tam nekje za Mačjim kotom.

Iz Mačjega kota so prišle vedno nevihte z vetrom in točo, zato je bil nam otrokom neka neprijetna senca. V tistem času so bili tja gor k temu kotu napeljeni debeli kablji, po katerih so vojaki pošiljali potrebno zalogo četam, ki so bile nastanjene v gozdovih.

Gozdovi doma so bili nekaj

ali oddelke zalog — za katero se čutili najbolj sposobni po svoji izkušnji in izurjenosti. Po kratki dobi poduka na samem delu, da se spoznajo z vojaškimi stroji in načini, se od teh ljudi pričakuje, da postanejo strokovnjaki za vzdrževanje strojev.

Značne sile vojske želijo moč, ki naj služijo kot radio-operators in radio-mehaniki, kot delavci za letalne oklepe, mehaniki, delavci za svarjanje in kovinski delavci.

Signalni kor želi moč, katerih izkušnja jih vsposablja kot hlapce telefonskih in telegrafskih kablov, telefonske in telegrafске instalaterje, popraviljače in nadzornike telefonskih in telegrafskih žic.

Ordonance department želi moč, ki so popraviljači orodja, mehaniki na Diesel motorje, elektriki, optiki, in mehaniki radialnih strojev

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Program neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsednik Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov. In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

posobnega. V njih je vladala neka tajinstvenost, katere človek ne pozabi nikoli. Smreke so dišale tako zdravo in močno, da je bilo kar čutiti njih živost. Bučke so bile bujne in hrasti, kakor molčeči stražniki, ki so nas varovali pred burjo. Kjer jih ni bilo nič, je burja plesala, kakor stara copernica. Orehi in kostanji so tako lepo šumeli s svojimi temnimi listi in v njih senci je bilo tako prjetno ob nedeljnih popoldnevih.

Najlepši spomin od nedelj je mnogokomu sprehod po lično obdelanih poljih, vinogradih in travnikih. Posebno na spomlad, ko je bilo cvetja vsepo-

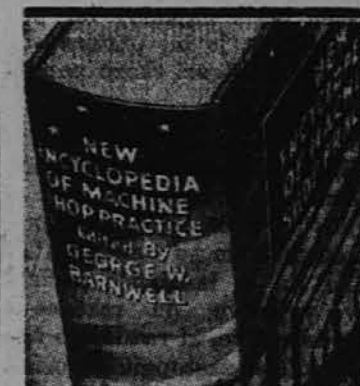
vsod. In cvetje doma je bilo krasno. Po gmajnah, po travnikih, livadah, ob potjih, povsod je bilo cvetje pomešano s travo. V vrhah pa so dehtele vrtnice in se bobotile druge cvetke. Ena lepša od druge, kot dekleta v cvetju let.

Tudi deklet se spominjam. To se pravi, v spomin mi prihajajo obrabi deklet, ki sem jih poznala, ko sem bila še otrok. Kako lepa dekleta so vendar ovela po naših domačih krajih! Ni čuda, da se je vkoreninila navada vasovanja pod okni. Kdo bi ne nosil nerodnih lojter gor in dol po vasi, tudi za en sam pogled deklet, kakršne so bile doma, ko sem bila jaz še otrok.

Otroci v domačih krajih so imeli zdrava lica in svetle, lepe laske. Malokateri je bil nacičan, kot so otroci danes, ali kljub temu so bili ti otroci najlepši, kar sem jih kdaj kod videla.

Tako gleda človek svet okrog sebe, ko je majhen, ko pa enkrat odraste vidi tudi temnejše strani in takrat obledijo lepe slike, krivica pa riše pred očmi to, kar bi človek rad prezrl, pa ne more, ker ga je že peč zagrabilo za vrat življenje, ki zagrinja lepoto mladosti s trpkostjo preizkušenj.

A vendar, domači kraji ostanejo človeku nekje v spominu in ob temnih dneh se duša solni ob njih...

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Special znan profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini

GEORGE W. BARNWELL

Podlaga za mehanično znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga poplavlja in v slikah pokazuje temeljna dela mehanike. Razloži vse natančno, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in merila. Pouči vas, kako je treba uporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in risb, 576 strani, trdo vezana knjiga stane

Samo \$1.98

Naročite pri: KNJIGARNI

Glas Naroda

216 West 18th Street New York

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku narodov, ki mu je kakor posebej v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

Dopisov brez podpisov in osebno ne prištevamo. Dopis na četrtično številko naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopis do nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše štatalce in za s njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

PRIJATELJA JI JE MANJKALO

Celih 20 let sva z možem plačevala list "Glas Naroda." Lansko leto ob tem času me pa nekaj jezi in skrbi. Pa iz jeze pišem dopisnico uredništvu, da ni treba lista več pošiljati, da nimam časa brati, itd. In od tistega časa se mi vedno zdi, da nekaj manjka pri hiši. No, kaj vendar? Saj imam vsakdanjo "Prosveto", "Terre Haute Tribune" vsak dan pa še nisem zadovoljna. Tako se človek privadi domačega glasila, da ni zadovoljnosti, če ga ni v hiši.

Zato pa pošljem celoletno naročnino danes, da bo spet "Glas Naroda" pri hiši kot dober prijatelj. Ko pride na obisk kako ga je vsak vesel, in se kar bojiš, da bo prehitro šel, saj pravi, da dober prijatelj je vedno vreden kot denar — pa je resnica. In kot izgleda, se bomo morali to zimo kar kratkočasiti doma z branjem in kuhanjem, ker možje delajo in avto ne bo mogel rabiti, samo za na delo.

Tukaj okoli so bile včasih same premogovne majne in vsak dan ob peti uri zjutraj, so začele kare ropotati. Jaj, se jih je slišalo kakih 20. Kaj je pa danes? Komaj par se jih še oglašajo, ker so se sami delavci pokorajili in začeli obratovati. Vsak začetek pa je težak in so z delom komaj krili stroške.

Letos pa prodajo premoga, kolikor ga morejo nakopati, in tudi trave kompanijo lastnijo in sicer Edgar Co. in Northwest Co. in jim letos dobro gre, ker so le s trdim delom vzdržali in niso omagali v teh slabih časih, kot so bili tukaj zadnja leta. Zato se pa Mihajlovič lahko postavlja, ko ima slovenske korenine tam po hribih, ti se ne ustrašijo dela in ne boje in upamo, da jih ne bo požrla nemška pošast. Samo mi tukaj se moramo zavesti in pomagati vsak po svoji moči.

L. F. Paris, Ill.

SMRT SLOVENSKE GOSTILNICA

Ko sem poročal pred nekaj tedni o smrti, oziroma smrtni nesreči rojaka J. Bašel, kdo bi mislil, da bo moje naslednje poročilo zopet o smrtnem slučaju. Da, naša slovenska naselbina se bolj in bolj redi, ker naši ljudje obojega spola, pionirji našega naselja, nas ostavljajo drug za drugim.

To pot je prišla na vrsto znana gostilničarka Mrs. Agnes Gorisšek, ko se je dne 7. oktobra po več mesečnem bolehanju nenadoma preselila v boljše domovino v starosti 63 let. Rodila se je v Cerkljah na Dolenjskem in sem v Ameriko je prišla leta 1901. Njena gostilna na Butler in 53. cesti, katero je vodila po svojem, pred 13. leti umrlem možu, je bila daleč na okoli znana in dobro obiskovana. Saj pa ni čudno kajti bila je priljubljena pri rojakih in drugorodnih radi svoje dobrotelosti in pomoči, ki jo je nudila revežem in potrebnim. Udeleževala se je pa tudi v

javnem življenju ter podpirala in sodelovala pri raznih organizacijah, napravah in prireditvah, kadar se je šlo za korist in občni prospek naše naselbine.

Tu ostavlja enega nečaka in dve nečakinji, v stari domovini pa brata in sestro. Bila je članica društva št. 81. KSKJ, društva št. 102 ABZ, in društva št. 26. SZZ. Kakor njen mož, tako je bila tudi ona ves čas zvesta naročnica "Glasa Naroda."

Pogreb se je vršil dne 10. okt. iz slovenske cerkve na St. Mary's Cemetery v Sharpsburgu, ob izredno veliki udeležbi prijateljev in znancev. Bodi ji lahka tuj zemlja, njenim sorodnikom pa moje sožalje.

L. Bukovinski, Pittsburgh, Pa.

Dajte danes, ako ne, vsaj jutri — ampak ne odlašajte.

IGRA V CHICAGU

Prihodajo nedeljo, 18. oktobra, priredi klub "Ljubljana" lepo in zanimivo igro "Bogata teta iz Amerike" in sicer v dvorani slovenske šole, Cermak Road in Wolcott Ave. Igra se vprizori popoldne in med deljanji nastopijo Koroški pevci s Puffman in pa Prosenov kvartet. Po igri se bodo kazale s like Veselovanskega kongresa, ki se je vršil letos v Chicagu. Te slike so v barvah in so zelo krasne. Poleg kluba "Ljubljana" katerih je nekako 30 oseb v slovenskih narodnih nošah, so na slikah tudi slovenske skupine iz So. Chicaga, Joliet in Waukegan. Ako bo dopuščal čas, hosta Mr. Zafra in Mr. Wencel kazala tudi druge slike iz raznih delov Amerike.

Komur se ni znano, kaj je klub "Ljubljana" naj omenim, da edini namen tega kluba je zainteresirati slov. fante in dekleta za narodno nošo in se predstaviti ameriški javnosti pri raznih narodnih ali patrijotičnih prireditvah. Pri prvem nastopu na Veselovanskem kongresu in drugič pri All Nations Day v Chicagu, je slovo nalogo tudi dobro izvršil. Torej podprimo ta klub s tem, da se udeležimo te prireditve. Preostanek se bo porabil za nabavo nadaljnjih narodnih noš.

Pozdrav vsem čitateljem tega lista. John Gottlieb, Chicago, Ill.

NA OBISKU

Te dni se nahaja na obisku v naši naselbini pri svojih hčerih Mrs. Ani Konchar, Bronx, in Mrs. Paulini Kralj v Ridgewood, L. I. in drugih sorodnikih, Mrs. Antoinette Konchar, soproga znanega rojaka in veleposelnika Mr. Augusta Koncharja iz Maryland-Milford, N. Y.

Omenjena se je udeležila tudi koncerta, kateri je bil prirejen pretečeno nedeljo dne 11. t. m. v Slovenskem domu v Brooklynu, ob proslavi 15-letnice društva All Americans SNPJ, le žal ji je bilo, da je večino programa zamudila, zelo pa so se ji dopadle filmske slike iz stare domovine, katere je prikazoval na tem programu Mr. Vincent Cinkar, glavni predsednik SNPJ iz Chicaga, Ill., ter s katerim se je po programu tudi osebno spoznala. Ra-

da bi obiskala tudi urad "Glas Naroda", kakor se je izrazila, a ni bilo dovolj časa, ker se je morala povrniti na svoj dom v Milford, N. Y., v spremstvu svoje sinahe Mrs. Albine Konchar, katere je prišla tudi na obisk k svojim sorodnikom v sosednjo državo New Jersey. Upam, da ste se dobro zabavale in razvedrile za časa njunega bivanja med nami kakor tudi upam, da ste se srečno povrnila na svoj dom in si odnesle prijeten spomin na svoj obisk v naši naselbini.

Priporočam, da ko prihodijo obiščete našo naselbino, da ostanete vsaj nekaj dni, ter da boste ob istem času zamogle obiskati tudi urad "Glasa Naroda" na katerega je Mrs. Konchar naročena že nad 35 let. — Pozdrav!

A. F. Svet.

NAROČNINA NE RADA ODLAŠA

Oprostite, ker vam nisem tak dolgo poslal za naročnino "Glasa Naroda". Res človek zmiraj odlašal na jutri in tako gredo tedni naprej in za list ostanemo dolžni. Oprostite, se bom pa za naprej bolj pobrihal. Res imate samo sitnosti in stroške. Pošljem vam \$6.00 tri dolarje za ostali dolg in tri dolarje za naprej. S spoštovanjem.

John Maher, Trammick, Mich.

AVTOMOBIL VOZI PO SUHEM IN PO VODI

Naj mi bode dovoljeno par besedi kot mali dopis. Saj se iz Detroita tako redko kdo oglašajo s kakimi novicami. Seveda, rojaki so vsi deloma zaposleni v tem vojnem času. V vseh časopisih se zdaj dosti piše o drugi fronti. Jaz pa mislim da zavzemiki čakajo, da jim bo Ford poslal par sto tisoč avtomobilov, ki obratujejo po suhem in po vodi. Na teh čolnih bodo lahko poslali kar cele divizije čez kanal, ker po vodi vozijo kot vsaki navadni motorni čoln. Res, pravo čudo današnjih dni! Vidim jih vsak dan, ko jih preizkušajo v kanalu, kako to obratujejo.

Drugače se dela tukaj pri- lično dobro. Tudi Jugoslovijci dostikrat premišlujejo, kako se bojuje tam v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, kateri kraji so mi vsi znani še iz mladih let. Res, čuditi se mora človek takemu novemu redju, kakšnega uganjajo fašisti in naciji. Pravilno bi bilo, ko zmagajo zavezanci, da bi potem polovili vse fašiste in gestapovce in primorali jih, da popravijo vse, kar so porušili na svoje stroške. Spozdravim.

Anton Potokar, Detroit, Mich.

SLOVENSKI MUZEJ SE ZAHVALJUJE

Prva javna razstava zbranih reči v Slovenskem narodnem muzeju, ki se je vršila 4. septembra letos, še vedno traja. Zadržanih par tednov ni bilo odprto, ampak v kratkem zopet na- znarjeno, kdaj in katere dneve ali večere si boste zopet lahko ogledali muzej. Cela zbirka je enako razložena, kot je bila prve dni razstave. Vsi, kateri ste obiskali muzej, ste videli lepe razložne omare, katere smo nabavili tekom poletja. Da pa se je moglo to doseči, je bilo treba denarja. Na razstavi je tudi okrog 125 slik, vsake vrste. Okvirji in šipe tudi stanejo, ostalo delo smo tukaj naredili. Da pa se je moglo vse to tako dostojno narediti, so pomagale naše slovenske podporne organizacije, društva in posamezniki, ker so prispevali v denarju v podporo slovenskega narodnega muzeja.

Od 1. maja do 10. oktobra letos so prispevali v muzejski sklad sledeči:

SNPJ, Chicago, Ill. \$100.; ABZ, Ely, Minn. \$25. KSKJ, Joliet, Ill. \$25.; Mr. John Potokar, \$32.75; Mr. John Drenik \$32.75; Društvo Yugoslav Camp, št. 293. WOW \$5.1 Leopold Kuchlan, \$5.; Jos. Kalan, \$5.; Dr. F. J. Kern \$5.; Louis Adamičev odbor za prodajo knjige "The Native Return", ostanek denarja po dr. J. W. Malbyju \$2.80; Andrej in Helen Rebec, \$2.00; Mr. in Mrs. Paul Berger, Chicago, Ill. \$2.; Mr. Ferd. Sile, Little Falls, N. Y. \$2.; Mr. Matt Prudich, Muskegon, Mich. \$2.; Mrs. Anna Enste \$2.; Anton Janša \$2. in Mike Zavanick \$2.

Po \$1.00 prispevali: Joseph Trebec, Frank Lesar, Mrs. M. Frank, Mrs. Jos. Plevnik, Mrs. John Spehek, Mrs. Antonia Vadal, Mrs. Helen Mikuš, Mrs. Frances Gradicar, Mrs. Margaret Grosser, Mr. Mihael Vrhovnik, Mr. Fr. Podborssek. — Po 50c. prispevali: Joseph Trebec, Mrs. Mary Erzen, John Pevnik, Louis Hodnik, Mrs. J. Levstik. — Po 25c. prispevali: Frank Trebec, John Benko, Joseph Jand, Jos. Ovelbar, Mike Gragorič, Herman Grebene, Valentin Maršel in A. Švele.

Vodstvo slovenskega narodnega muzeja se vsem darovalcem prav iskreno zahvaljuje, ker ste res podprli nekaj koristnega, nekaj, kar bo ostalo v spomin našim potomcem na slovenske pionirje v Ameriki — to je slovenski narodni muzej SND v Clevelandu, O. S prispevanjem denarjem, se je nabavilo lepe, tipične razstavne omare, ki so kras in ponos muzeju. Če bi mogli spraviti skupaj še par sto dolarjev v kratkem času, bi lahko še kupili nekaj več sliknih razstav- nih omar, ker sedaj se še do- bijo po isti ceni, kot prve. Zato tem potom apeliram na društva in posameznike, priskočite s kakšnimi dolarji na pomoč, da bomo še nekaj teh razstavnih omar kupili, ker jih potrebujemo in ker so res zelo poceni.

Sales tax znamke tudi vedno

NOGO MU JE ZLOMILO.

Lepo se zahvaljam, ker mi niste ustavili lista. Prosim, oprostite, ker mi ni bilo prepej mogoče poravnati naročnine. Me je bila nesreča obiskala 1. maja, ko mi je zlomilo nogo v majni. Torej se vam, cenjeni urednik kar najlepše zahvalim, ker mi je bil list v razvedrilo v času, ko nisem mogel hoditi drugače, kakor z bergljami za bele stiri mesece. Torej se enkrat hvala. Pošljem vam \$4.00 za list nazaj in nekaj za naprej. S spoštovanjem,

Anton Janozio, Forest City, Pa.

PRELEDBE ZA RUSIJO IN JUGOSLAVIJO

Sporočiti hočem, da bodo skupna društva na Moxham, priredila veselico v prid Rusiji in Jugoslaviji. In res, kdo bi se ne naveličal vedno čepeti doma in to še posebno v teh je- senskih večerih! Vsakemu je včasih potrebno malo spremem- be in kdor želi take spremem- bo in pobežiti par veselih ur med znanci in prijatelji, naj pride v soboto zvečer 17. okto- bra v Slovenski dom v Lorain, Boro, kjer bo pet tujaknjih slovenskih društev priredilo skupno veselico s kratkim pro- gramom. Prebitek te veselice bo šel v dobre namene, to je za Jugoslovansko pomožno akcijo in za Ruski relief, kot tudi za člane vojske. Na programu bo nastopil tukajšnji mladinski krožek SNPJ pod vodstvom sestre Olivie Chuchak. Ker bo to prvi nastop mladinskega krožka, bo marsikoga zanima- lo, kaj znajo naši mladi. Na- stopilo bo tudi pevsko društvo "Jugoslavija" in zapelo par le- pih pesmi. Sem gotov, da bo samo petje tega zbora vredno vstopnine, ki jo boste plačali. Imeli bomo tudi nagrade za sročne posestnike. Kaj in ka- ko bo s to rečjo, boste videli na veselici. Za drugo bo tudi vse preskrbljeno kar najbolje. Da plesaki ne bodo prikrajšani pri plesu, se bo program pričel točno ob 8. uri zvečer. Izgala bo izvrstna godba Jova Kora- čina. — Pridite pravčasno! Vstopnice samo 50 centov.

Za skupni odbor,

John Polantz.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI. Zbirka 9 narodnih pesmi. Izdala Glasbena Matica v Clevelandu. Cena — \$1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za meš- ni zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za me- šni zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za me- šni zbor 50

Franc Ventrup—ŠEST MESANIH IN MOŠKIH ZBOROV 50

Ferdo Juvanc—12 MLADIH LET. mešni zbori 50

Peter Jerich—OSEM ZBOROV (me- šni in mešni) 50

Moški zbori

OSKAR DEV: Barica: Oj, moj koci, a sov; Kam mi, fantje, drev v vas pol- demo 50

OSKAR DEV: Šečno, ljubca moja: Ko pti- ca na tuje gre; Soli: Moj očka na konjčka dva; Dobiv sem pl- semce; Slovo: Je vplnila luč 50

EMIL ADAMIČ: Modra devojka (belokranjska) 50

Vasili Mirk in A. GROMING: Vetrč: Po gradbi 50

FERDO JUVANC: Zjutraj 50

PETER JERICH: Petin roža; VASI- LIJ MIRK: Podoknica 50

KORKO PRELOVEO: Le enkrat še 50

Slava: de la 50

HR. VOLARIČ: Refrains; JOH. PAVČIČ: Potkan ples 50

IZ STARE ZALOGE pa ima- mo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska tira. (Holmar) 50

Oj, ljubca moja (Vodopivec) 50

Slovenski akordi, 72 mešanih in mešnih zborov (Emil Adamič) 75

Trije mešni zbori (Glasbena Ma- tica) 25

V pepelnici noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Satiner) 50

Mladini, pesmi za mladino s klavir- jem (E. Adamič) 50

Dve pesmi. (Prelovec) za mešni zbor in solo 50

Nadi himni, dvojez. 50

Goraki odinevi. (Lahmar), II. zvezek, mešni zbor 50

ZA TAMBURICE: NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slo- venskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Mar- ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tambu- rski zbor (Bajuk) 75

Bam šel na planince, (Bajuk); podpuri 50

ZA CITRE: Podok na cifre. — v zvezki — (Kolektivni) 50

ZA KLAVIR: Guri pridejo. — Koravica — 50

Narodno poštita se:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

"N" THOR ANN

44-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

AMERICAN FRATERNAL UNION

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši nase- llini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

110

Z ženo nista govorila. V gradu si je uredil svojo sobo in razobesil orožje po steni. Tam je predsedal ob deževnih dnevi, kadil iz dolge pipe in prebiral knjige o velikih vojnah. "Izgubil sem svojo pot. Zda bi že jezdit vojo na čelu, in zlato se bi svetilo na ovratniku. Vojna bi se začela, in zmagovalno bi vodil svoje čete v krvavi ples. Slavno bi bilo moje ime brati bi ga k njigah in govorili bi s častjo in z občudovanjem o velike mjunaku. A tako pa samevan in ginem kakor hudodelec v ječi. — življenje — življenje!"

Lilo je izpod neba, a zajahal je konja in ga podil po cestah, da je škropilo blato na konja in jezdeca. Pa je bilo lepo — kakor svoje dni na vojaških vajah. Potem ga je začelo zbadati po nogah, da je škripal z zobmi in stiskal pesti. Treba je bilo poiskati si zdravniške pomoči, a se prej je bilo treba napolniti močjo. In ko je bila p olna, mu je takoj odlegel. Dvignil je glavo in vse je bilo zopet v redu.

Gospa Jelka je samotarka. Zaprla se je v grad, nikoli je ni bilo na izpregled. Ljudje so skoro pozabili nanjo. Včasih se je zagibala za ograjo grajskega vrta črno opravičena ženska postava. Tisti, ki so šli mimo in so jo videli, so se je spomnili: "Saj še ni umrla — še živi."

Živela je popolnoma sama zase. Tudi s posli je govorila samo toliko, kolikor je bilo treba. Glavo je sklanjala, oči so bile pol zaprte in roke sklenjene.

"Kaj je naša gospe, da je tako zamišljena?" so se izpraševali. Naposled so se privadili in nič več se niso izpraševali. Pozabili so, kakšna je bila prej, in poznali so le tako, kakršna je sedaj. Čudno se jim je zdelo, če je kdaj dvignila glavo in razklenila roke. Oddahnili so se, kakor da je vedra sapa razgnala dušne ozračje. A vrat se je zopet upognil, in roke so se sklenile. Ženska postava, oblečena v črno, se je puenikala po gradu, kakor da nekoga išče s polzaprtimi očmi. Pošli so govorili šepetaje in hodili po prstih. Vse je bilo tiho in mirno, kakor da leži žužli v hiši. Vseokrog je bilo neprijazno. Čevljuje so venale plašno so plehtale ptice po zraku.

Nadine ni bilo, zaman so jo iskale matrine oči. Hudodelstvo je bilo izvršeno, nič več se ni dalo popraviti. Sree je razjedal črv, in noči so bile dolge in strašne.

"Nadina, Nadina!" je klicala mati. Ni bilo nobenega odziva. Pisala ji je in jo prosila, naj se vendar oglasi, naj ji pove, kaj pomenja ta strašni molk. A ni bilo nobenega odziva. Vprašala jo je, ali želi, da jo obišče, da pride mati k hčeri, da se napije njene ljubezni in si umiri sree in se reši bremen, ki jo pritiska k tlom. A ni bilo nobenega odziva.

Hudo je bilo materi. Posarala se je, lasje so ji posiveli. Minevali so meseci, dolgi meseci težkega, nentešenega brepenja. Mati je odnrla svetu. Njene misli so bile žalostne kakor bi veljale najdražjemu mrliču. Nič več ni upala, ničesar več pričakovala. Mož je hodil poleg nje kakor popolnoma tuj človek. Nikogar ni poznala, nikomur ni govorila sree. Vse je uzasnilo, ko jo je pozabila Nadina. Člmo misli nanjo so ostale misli, tako iskrene in globoke, da so ustvarile Jelki nov svet tih žalosti, ki je tem lepša, sreč tem dražja, čim globlje se pogreza vanjo.

Prvo, kar se je zgodilo je bilo, da je Roman Brankovič zahteval od Nadine, naj mu izroči denar.

Dala mu ga je. Samo nekaj ga je prikrila. Njene sanje so minile. Ni se več spominjala pravljice o speči kraljici, zato ji je bilo vseeno. Z denarjem si ne more kupiti sanj.

Drugo, kar se je zgodilo, je bilo, da je Roman Brankovič Nadini prepovedal — in strogo in s podarkom neizprosnega oficirja — vsako občevanje z domom.

"Zdaj si moja žena, in ves svet naj te nič ne briga. Kar se zgodi v najinem stanovanju, to ne sme nikamor iz njega. Ako kdaj zvem, da mi ravnas za hubtom, gorje tebi in tistemu, ki bi ti pomagal!"

Njegov glas je bil tih, boječe je povesila Nadina oči. "Ali si me razumela?" jo je vprašal. "Poglej mi v oči, in povej, če si me razumela?"

"Da," je rekla Nadina in mu pogledala v oči. Zapret ji je Roman z roko in jo premiril z ostrim pogledom.

Od tedaj se ga je bala. Ako je ni vprašal, ni nikoli več govorila. Izpočetka se ji je zdelo čudno, da ne dobi nobenega pisma z doma. Ali so hitro pozabili nanjo? A Brankovič je p restregel vasko pismo, in tako ni prišlo nobeno v njene roke.

"Ako so pozabili name doma, je prav, da mi je prepovedal mož vsako občevanje z domom. Pa pozabim tudi jaz dom." Tako je rekla Nadina in je živela brez sanj. Kakor plašna ptica v kletki, ki se preleta in išče po prirodnem nagonu izhoda, tako je hodila po stanovanju Nadina. Pogledi so ji uhajali ven na živahno ulico, preko gora in dolin so si želeli, daleč, daleč so hoteli odtod. Tja do neba se je dvignil zid, nobenega izhoda ni bilo.

Kadar začuje otrok, da prihaja oče, kako mu zaigra sree, kako mu zbeži naproti, da ga objame in mu obvisi v tesnem objetu okoli vratu. Vsa ljubezen zakipi v otroku, saj prihaja on — oče. Objem vrneča z objemom, poljub s poljubom. Otroci govori in govori, in pripoveduje, kaj je delal, kaj videl, kaj ucaikal novoga. V eni sapi bi rad povedal očetu vso to dolgo pisano zgodbo dnevnih doživljajev. Oče ga vzame na koleno in posluša otroka in mu gladi lase. Dostikrat ga ne ume, a vendar mu prik-mava in pritrjuje in se ves poostroji poleg njega.

Egidij je bil že tako velik in razumen, da je znal govoriti in se igrati. A edina družba mu je bila mati Nadina in Meta in vojak Kis, ki je stregel očetu. In vsi so bili zmeraj tako tihi in boječi, da je postal tudi Egidij njim enak.

(Nadaljevanje prihodnjik).

Iz slovenskih naselbin

P A B E R K I

Zahvala. — V št. 199. "Glas Naroda" ste čitali pod naslovom "Popravek" članek, v katerem mi Mr. L. Zakrajšek podaja dobro in pošteno kritiko o paberskem članku, v katerem sem pred nekaj tedni delal krivico našim bratom Srbom in sicer z obdolžitvijo, da se niso vdeležili Čehoslovaško-Jugoslovskega večera, ki je bil prirejen na pobudo Treasury departamenta za nakup vojnih bondov.

Ker es takrat zaradi prevelike guječe nisem mogel približati do pravega prostora, da bi se lahko prepričal na lastne oči o resničnem položaju prireditve, in ker sem bil poleg tega še napačno obveščen, prostovoljno priznavam, da sem v tem članku delal k rivicu našim bratom Srbom, kar pa upam, da mi bodo na podlagi tega priznanja oprostili, in še posebno, ker v tistem članku nisem imel namena kritizirati naroda, pač pa nekatere njih politične voditelje, kateri vseeno zaslužijo upravičene kritike, ako ravno ne v tem slučaju.

Mr. L. Zakrajšku pa hvala za zdravo in pošteno kritiko in popravo, ker priznavam, da sem zaslužil še malo več.

Govorniki. — Govornikov imamo več vrst. Imamo take, ki imajo izvrsten dar govora, ki se jim misli z čudovito naglico izpreminjajo v besede, katere že padajo na naša ušesa, da se nam zdi, kakor da nam čitajo iz knjige.

Taki govorniki nam po navadi v jako kratkem času veliko povedo, posebnost pri njih je pa, da ne marajo nastopati pred zvočniki.

So pa tudi govorniki, ki nimajo daru tako hitro in zbrano misliti, kakor bi se moralo govoriti, posebno ako je govor kake poselne vrednosti. Taki govorniki po navadi preje govor skrbno napišejo in ga potem preberejo poslušalcem.

Največ pa imamo takih govornikov, ki nam po cele ure trobijo na ušesa — ne povedo nam pa nič.

Taki govorniki kaj radi tulijo v zvočnik, da je trpljenje poslušalcev še bolj mučno. Takim damo aplavz nazadnje zato, ker so nehali govoriti.

J. K.

SRBSKA ZABAVA.

Srbsko čitalniško podporno društvo "Banat" priredi v soboto 17. oktobra 1942 velik JESENSKI PLES v Raski dvorani, 408 Court St. Elizabeth, N. J. — Igral bo tamburaški orkester Zdravka Jezdimira. Pričetek ob 7.30 zvečer. Prosta vstopnina.

Odbor.

SMRTNA KOSA

V Albina, Iowa, je pred nedavnim umrla rojakinja Franciška Mašek, roj. Maselj, v starosti 62 let. Podlegla je bolezni za rakom in je bolela celih 12 let. Zapuška moža, dva sinova v St. Louis, v New Yorku hčer, v Beacon, Iowa pa brata.

V Biwabik, Minn. je nedavno umrla Reza Zmidsašič, stara 54 let in rojena v Ponikvah pri Dobrem polju. Zapuška moža, sina, hčer, vnukinjo in sestro.

V St. Louis, Mo., je pred dnevi umrl Rudy Stokar, ki se je tako nesrečno pobil pri padcu po stopnicah, da je čez štiri dni izdihnil. Pokojnik je bil star 55 let in doma od Semiča v Beli Krajini. Zapuška žena, sina, omoženo hčer, brata in dve sestri.

V Cicero, Ill., je pred dnevi umrla Mrs. Mary Novak, stara 52 let in doma od Križa na Krasu. Zapuška moža, sina in hčer.

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS in STAMPS

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas

je nujno potreben

... in ravno v

HAMMONDOVEM NOVEM

Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI ŠO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radevednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen čestiti marsikatera nasprotujoča si vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladne svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sestava, pokrajine in globoko oceano in jezer, dolgotrajnih rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gor. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI

V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naznove je razvidno do kdaj imate plačano naročilo. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vse prošimo, da skusate naročiti po pravilno poravnati. Pošljite naročilo naravnost nam ali jo plačajte na vnu zastopnik v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imenu so tiskana v debelih črkah, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo na plačano naročilo.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig

Wausenburg, M. J. Hayek

INDIANA:

Indianapolis, Frank Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevil

Chicago, J. Fabian (Chicago, Ohio, in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Speltz

Mascoutah, Martin Doleac

North Chicago in Waukegan, M. J. Warick

MARYLAND:

Kittimiller, Fr. Vedopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, J. Lukanich

Ely, J. J. Peschel

Eveleth, Louis Goube

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Porile

MONTANA:

Roundup, M. M. Pautan

Washoe, L. Champs

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet

Lawrence, J. J. Svet

Little Falls, Frank Maso

Worcester, Peter Roda

OHIO:

Barberton, Frank Treha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar-

lager, Jacob Hecula

Gilard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kuma

Youngstown, Anton Kihalj

OREGON:

Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Beasmer, John Jernikar

Conemaugh, J. Brenovec

Coverdale in okolica, Jos. Psternel

Export, Louis Supančič

Farrell, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamin

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Ferencak

Imperial, Venice Palcich

Johnstown, John Polats

Krayn, Ant. Tauselj

Lawrence, Frank Balloch

Midway, J. J. Zest

Pittsburgh in okolica, Philip Progar

Steeleton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffrer

West Newton, J. J. Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Allis, Fr. Shet

Sheboygan, Joseph Kaket

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauschar

Diamondville, Joe Rolice

Vsak zastopnik izda potrdilo za svo-

to, katere je prejel. Zastopnik tudi

upravlja.

UPRAVA "GLAS NARODA"